

První list Petřův
Šestá část
1P 2,11-17

Výzva ke ctnostnému životu (verše 11-12)

Adresáti jsou zde osloveni jako “Milovaní”. Jsou milovaní Kristem i Kristovým apoštolem Petrem. Toto oslovení nám připomíná, že všechny další výzvy jsou motivovány láskou k příjemcům listu. Všechna následující slova jsou slovy někoho, komu na nich záleží. Boží příkázání a výzvy vždy vycházejí z jeho lásky k nám.

Apoštol své adresáty prosí. „Prosím“ v ČEP je překladem řeckého slova PARAKALÓ, které má význam “zvát, napomínat, prosit, těšit”. V listu Filemonovi (Fm 8) je toto řecké sloveso postaveno do kontrastu ke slovu EPITASSEIN, které má význam “příkázat, uložit”. Petr ve svém listu nevystupuje autoritativně, ale spíše prosí, domlouvá.

Prosí je s ohledem na skutečnost, že v tomto světě nejsou doma. Jsou zde cizinci bez domovského práva (srov. 1P 1,1.17). A tak nemají a nemusejí být poháněni touhami, kterými jsou poháněni lidé v nevěřícím světě.

Apoštol křesťany prosí, aby se zdržovali tělesných žádostí/tužeb. Paleta těchto zlých skutků je nastíněna v Ga 5,19-21. Tyto rozmanité sobecké touhy vedou boj proti duši, tedy proti člověku samému, proti jeho životu. Svě duše ovšem křesťané očistili poslušností pravdy, nemusejí tedy žít pod vládou svých sebestředných tužeb. Kdykoli těmto tužbám povolujeme, pomáháme jim v boji proti nám samým, v ničení našeho života. Způsobujeme si tak zbytečné problémy.

Naopak máme žít dobrým životem - životem věrných vztahů, poctivé práce atd. Tento svůj život máme žít v pohanském prostředí, mezi lidmi, kteří jsou vůči Bohu a vůči Kristu nepřátelští. Nekřesťané mohou křesťany zlomyslně pomlouvati. Mohou shazovat i jejich dobré jednání. V raném období církve byli například křesťané pomlouváni, že jejich vzájemná láska vlastně znamená nějaké pokoutní sexuální praktiky. Zlomyslní lidé jsou ochotni uvěřit všelijakým (fantastickým) pomluvám.

Ve svých výkladových poznámkách k verši 12 píše Kraličtí zhruba toto: „Proti nepřátelům čisté pravdy není lepší obrany, než když se Boží vyvolení mohou hájit více svým šlechetným životem než samotným jazykem. A jistě tomu bylo tak, že když křesťané měli v rukou tento meč, to jest příkladný život, byli nepřátelé přemáháni. Ale jakmile opustili zbožnost a začali se hájit mnohými řečmi, hned klesli a čistou Boží pravdu vydali nepřátelům k pohrdání.“¹

Mimoходом se zde dovídáme, že je správné, když křesťané žijí mezi nevěřícími. Tak totiž pohané mohou sledovat jejich život s Bohem. Nejde tu přitom o letný

¹ Odkudž se vidí, že lepší obrany proti nepřátelům pravdy čisté není, jako když se vyvolení Boží více životem šlechetným, nežli jazykem samým, hájiti mohou. A jistě pokudž ten meč, to jest život příkladný, Křesťané v rukou měli, potud nepřátelé přemáháni byli: ale jakž pobožnosti se pustili, a hojností řečí hájiti se počali, hned klesli, a čistou Boží pravdu v porouhání nepřátelům dali. (poznámky Kralických)

pohled, ale o dlouhodobé pozorování. Většina nevěřících si nepřečte Bibli, ale všichni si přečtou křesťana. A do Bible se mnohdy začnou teprve poté, co je zaujala „četba“ v životech křesťanů.

Je zde stejná myšlenka jako v Mt 5,16. Z pohanů se mají stát ti, kdo oslavují Boha. Předpokladem k tomuto oslavování Boha je, že si uvědomili, kdo je skutečným původcem oněch dobrých skutků - Bůh. Dnem navštívení (verš 12) může být míněn buď den posledního soudu, nebo den, kdy se jich dotkne Duch svatý a oni duchovně prohlédnou (sr. L 1,68; 19,44). Životy křesťanů mohou posloužit k tomu, aby se z neznabohů stali ctitelé Boží.

Výzva k podřízenosti státnímu zřízení (verše 13-17)

Zde jsou křesťané vyzýváni k podřízení se doslova “každému lidskému stvoření” (v. 13). Myslí se tu na lidské výtvořiny - jmenovitě na vládní instituce. Konkrétními představiteli tohoto lidského zřízení byli král a místodržitelé. Králem snad míněn císař (v době sepsání listu jím byl Nero, vládl 54-68), místodržitelé pak ti, kdo jménem Říma vládli v provinciích. Křesťané mají být těmi, kdo vedou spořádaný, zákonný život. Nemohou se ovšem státní moci podřídit, pokud zákony a vládcové nařizují něco, co je v rozporu s vůlí Boží (Sk 5, 29).

Křesťané se mají takto podřizovat “kvůli Pánu” (v. 13). Pánem je míněn sám Pán Ježíš. Mají se podřizovat kvůli Kristu, tedy s ohledem na jeho pověst. Vládcové jsou posláni od Boha, aby trestali ty, kdo páchají zlo a chválili/odměňovali ty, kdo konají dobro. To je oprávněná funkce státu, kterou určil sám Bůh. Něco z této legitimní funkce státu vídáme, když jsou udílěna státní vyznamenání, nebo když jsou zloději a vrazi posíláni do vězení.

Mnoho zlomyslných pomluv na adresu křesťanů a církve pramení z nerozumnosti a neznalosti nevěřících. Z neznalosti může pramenit i strach a nedůvěra. Boží vůlí je, aby křesťané tuto neznalost umlčovali dobrým jednáním. Nikoliv slovními argumenty, ale životem ve službě Bohu a bližním.

Křesťan je svobodný člověk. Není závislý na současných vládcích, není jejich otrokem. To ale neznamená, že by to mohl vzít jako obhajobu nezákonného jednání, jako záminku ke konání špatných věcí. Svoboda spočívá v tom, když člověk žije jako služebník Boží. V tom je obsažena i důvěra, že Bůh má všechny okolnosti našich životů ve svých rukou.

Poslední verš shrnuje vztah křesťanů ke všem lidem, k církvi, k Bohu i k vládcům. Ke všem lidem mějte úctu. Ale je to úcta, když člověk v duchu někomu nadává, nebo ho ani nenechá říct svůj názor? Křesťané mají milovat bratrstvo - tedy zřejmě bratry a sestry v Kristu. Mají se bát Boha. Bázeň před Bohem se projevuje především poslušností, zdržováním se hříchu. Mají ctít i krále - tedy nemluvit o něm zle a podřizovat se mu, pokud nežádá věci v rozporu s Boží vůlí.